

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.I.26/2009/3.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, 2009. év április hó 28. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A súlyos testi sértés bűntettének kísérlete miatt **a terhelt és társa** ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a terheltek javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván, a Győri Városi Bíróság B.1243/2004/7. számú és a Győr-Moson Sopron Megyei Bíróság 1.Bf.313/2005/4. számú ítéletét az I. r. terhelt tekintetében, a Győri Városi Bíróság ugyanezen ítéletét a II. r. terhelt tekintetében megváltoztatja, és mindkét terheltet a testi sértés bűntettének kísérlete (Btk.170.§ (1) és (2) bekezdése) miatt emelt vád alól felmenti azzal, hogy az eljárásban felmerült bünnügyi költséget az állam viseli.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 5.400 (ötezer-négyszáz) Ft bünnügyi költség az államot terheli.

A terheltek által esetlegesen befizetett bünnügyi költséget és annak járulékait vissza kell téríteni.

I n d o k o l á s

A Győri Városi Bíróság a 2005. július 13-án kihirdetett B.1243/2004/7. számú ítéletével az I. r. és a II. r. terheltet bűnösnek mondotta ki társtettesként elkövetett könnyű testi sértés vétségében, és ezért mindkét terheltet 2 évre próbára bocsátotta, valamint egyetemlegesen kötelezte az eljárás során felmerült 5500

Ft bűnügyi költség viselésére.

A megállapított tényállás szerint az I. r. és a II. r. terheltek, mint a egy Kft-nél dolgozó biztonsági őrök 2003. június 13-án a teljesítettek szolgálatot. Mivel a hangosbemondó bombariadót jelzett, a terheltek is felszólították az utasokat a vasútállomás területének elhagyására. 17.10 óra körül a pályaudvar 4. számú peronján az ittas állapotban lévő sértettel is közölték, hogy a vasúti kocsira nem szállhat fel, a pályaudvar területét el kell hagynia. Mivel nevezett erre nem volt hajlandó, szóváltás alakult ki a sértett és a terheltek között, s végül mindkét terhelt lökdösni kezdte a sértettet, aki a II. r. terhelt lökésétől a betonra esett. Ennek során fejét a peron tetejét tartó, él-vasakkal ellátott oszlopnak ütötte, amitől fejbőrének 8 napon belül gyógyult repesztett sérülését szenvedte el.

Az elsőfokú ítélet ellen, amelyet az ügyész tudomásul vett, az I. r. terhelt fellebbezett felmentése érdekében. A II. r. terhelt vonatkozásában az ítélet perorvoslatok hiányában 2005. július 18-án jogerőre emelkedett.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2006. január 18-án meghozott 1.Bf.313/2005/4. számú ítéletével az I. r. terhelt által elkövetett cselekményt társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntette kísérletének minősítette, míg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A Be.352.§-ának (1) bekezdésében írt jogkörében a tényállást azzal egészítette ki, hogy az elkövetés módját, erejét, eszközét, a sérülés jellegét, anatómiai helyét figyelembe véve, nagyobb erő alkalmazása esetén az elszenvedettnél súlyosabb, 8 napon túli gyógytartamú elváltozás reális lehetősége is fennállt, mely jelen esetben nem következett be.

A jogerős határozatok ellen az I. r. terhelt által a Be.416.§-a (1) bekezdésének a) és b) pontjára hivatkozással benyújtott felülvizsgálati indítványt a Legfelsőbb Bíróság - mivel az indítvány kizárólag a megállapított tényállás vitatásán alapult - a 2008. november 13-án meghozott Bfv.I.990/2008/2. számú végzésével törvényben kizártként /Be.421.§-ának (2) bekezdése/ elutasította.

Ezt követően a Legfőbb Ügyészség a Be.416.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az I. r. és a II. r. terheltek javára bűnösségük téves megállapítása miatt, felmentésük végett felülvizsgálati indítványt nyújtott be. (BF.2928/2008.sz.)

Az ügyészi álláspont lényege szerint az első és másodfokú bíróság anyagi jogszabálysértéssel állapította meg az I. r. terhelt bűnösségét társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérletében, illetve az elsőfokú bíróság a II. r.

terhelt bűnösségét társtettesként megvalósított könnyű testi sértés vétségében.

A Btk.170.§-ának (1) bekezdése szerinti könnyű testi sértés vétsége és a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntette csak szándékosan követhető el. Az elkövető szándékának pedig a bántalmazáson felül a testi sértés okozására is ki kell terjednie. Az adott cselekmény elkövetési körülményeit a Btk. vonatkozó rendelkezéseinek és a kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően elemezve az állapítható meg, hogy a szolgálatukat fegyveres biztonsági őrként teljesítő, a bombariadó miatt a pályaudvar kiürítésére törekvő terheltek szándéka nem irányult a sértett bántalmazására, a bekövetkezett könnyű testi sértés tekintetében őket a gondatlanság enyhébb formája terheli. Téves a másodfokú bíróság azon jogi álláspontja is, hogy a súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés bekövetkezése csupán a véletlen miatt maradt el. A tényállás szerint ugyanis a II. r. terhelt nem nagyobb erővel lökte el a sértettet és nincs adat arra, hogy valamilyen körülmény közrehatása folytán maradt el a 8 napon túl gyógyuló sérülés létrejötte.

A fentiekből következően - miután a könnyű testi sértés vétségének nincs gondatlan alakzata - a terheltek bűncselekmény hiányában felmentése indokolt. Egyébként a városi bíróság abban is anyagi jogszabályt sértett, hogy a könnyű testi sértés vétsége tekintetében a Btk.170.§-ának (7) bekezdésében meghatározott magánindítvány hiányzott, így ezen okból az eljárás megszüntetésének lett volna helye. A terheltek cselekménye kihívó közösségellenesség hiányában a Btk.271.§ (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségének törvényi tényállását sem valósította meg.

A nyilvános ülésen a legfőbb ügyész képviselője az indítványt változatlanul fenntartotta és ahhoz a védő és az I. r. terhelt is csatlakozott.

A Legfelsőbb Bíróság az I. r. terhelt vonatkozásában a Győri Városi Bíróság és a Győr-Moson Sopron Megyei Bíróság ítéletét, illetve a II. r. terhelt tekintetében a Győri Városi Bíróság ítéletét - figyelemmel arra is, hogy a korábbihoz képest eltérő jogosult, (Be.417.§-a) eltérő indokból nyújtotta be a felülvizsgálati indítványt, így az törvényben kizártnak nem tekinthető - egyrészt a Be.416.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból, másrészt - hivatalból - a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontja szerinti abszolút eljárásjogi okok tekintetében vizsgálta felül.

Ennek során a Legfőbb Ügyészség indítványát indokainál fogva mindkét terhelt tekintetében alaposnak találta.

Ha valamely elkövető a sértett szándékos meglökésével, ellökésével

okoz sérülést, a töretlen bírói gyakorlat szerint körültekintően kell vizsgálni azt, hogy szándéka testi sértés okozására irányult-e, mert csak ez esetben tartozhat a Btk.170.§-ának (1) bekezdésében meghatározott testi épség elleni cselekmény, illetőleg ennek minősített esetei körében szándékos bűncselekményért felelősséggel (Büntetőjogi Döntvénytár 1979-2007. /HVG-ORAC Kiadó Budapest, 2008/ a Btk.170.§-a, II. kötet 57. sz. jogeset, kapcsolódóan a Btk.166.§-ának (3) bekezdése, 241. sz. jogeset).

Ugyanakkor vizsgálni kell az esetleges gondatlanságot is, mivel a Btk.170.§-ának (6) bekezdése, a könnyű testi sértés kivételével, a testi sértést gondatlanságból okozó cselekményeket is büntetni rendeli.

Az adott esetben annak van alapvető jelentősége, hogy a terheltek, mint szolgálatuk alatt a pályaudvar területén intézkedő fegyveres biztonsági őrök, az utasokat a bejelentett bombariadó miatt távolították el a pályaudvar területéről. A sértett azonban az ezzel kapcsolatos felhívás és tájékoztatás ellenére sem akart távozni. Emiatt alakult ki szóváltás közte és a terheltek között. Ezután következett be, hogy a pályaudvar területét elhagyni nem kívánó sértettet a terheltek lökdösték, majd a II. r. terhelt kisebb - „nem nagyobb” - erejű lökésétől nevezett a betonra esett és fejét egy tartóoszlopba ütve megsérült.

Ilyen körülmények között egyértelmű, hogy a lökdösés során a terheltek szándéka testi sértés okozására nem irányult. Ugyanígy fel sem merülhet, hogy magatartásuk kihívóan közösségellenes lett volna, hiszen azt feladatuk végrehajtásával összefüggően tanúsították. A fegyveres biztonsági őrök tevékenységére vonatkozó törvény, illetve Működési és Szolgálati Szabályzat rendelkezései szerint pedig (1997. évi CLIX tv. 10.§-a és 7/1998. (VI.10.) BM rendelet 39-41.§-a) arányos intézkedésként testi erő alkalmazására feljogosítottak voltak. Bár a tényállás a terheltek javára szóló konkrét elkövetési körülményeket illetően a másodfokú kiegészítés mellett is hiányos maradt, a Be.423.§-ának (1) bekezdése szerint így irányadó tényállásból is egyértelmű, hogy az elesést eredményező lökés is kisebb erejű volt, súlyosabb sérülés létrehozására pedig csak nagyobb erővel ellökés lehetett volna alkalmas.

Ugyanakkor nem kétséges, hogy a sértett ittas állapotát az intézkedő terheltek észlelték. Így kellő körültekintés mellett számolniuk kellett volna azzal, hogy meglökése esetén a sértett egyensúlyát veszítve eleshet, és ennek során sérüléseket szenvedhet.

Ebben a tekintetben azonban a terheltek terhére csupán gondatlanság (negligencia) állapítható meg.

Kiegészítőleg utalni kell arra is, hogy sérüléseknek meglökéssel, ellökéssel okozása esetén a bírói gyakorlat olyan esetekben tartja megállapíthatónak a testi sérülés okozására irányuló szándékot, amikor előre látható, hogy a sértett közvetlenül a lökés erejétől sérülést eredményezően zuhan földre, vagy ütődik valamihez, illetőleg, ha az esés során az erő többszöröződik, pld. kivédésre kellően nem képes ittas, vagy mozgássérült sértettnél, vagy nyitott ablaknál meglökés, avagy lépcső tetejéről lelökés esetén.

Arra is helytállóan utalt a Legfőbb Ügyészség, hogy az elsőfokú bíróság a terheltek bűnösségét magánindítvány hiányában, hivatalból üldözendő bűncselekmény helyett, könnyű testi sértés vétségében nem mondhatta volna ki. A városi bíróság figyelmét elkerülte, hogy a Be.173.§-ának (2) bekezdésére figyelemmel a közvádra indult ügyekben a kialakult gyakorlatnak megfelelően kifejezetten fel kell hívni a sértettet a magánindítvánnyal kapcsolatos nyilatkozattételre, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a cselekmény a vádtól eltérően magánindítványra büntetendő bűncselekménynek minősülhet. Az esetben pedig, ha a sértett a felhívás után megfelelő határidőben magánindítványt nem terjeszt elő, az eljárást a könnyű testi sértés vétségének tekintett cselekmény miatt magánindítvány hiányában meg kell szüntetni.

Ennek azonban, miután a terheltek cselekménye bűncselekményt nem valósított meg, a felülvizsgálati megítélésnél nem volt jelentősége.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy az I. r. és a II. r. terheltek cselekménye - mivel a könnyű testi sértés gondatlanságból okozása nem büntetendő - bűncselekményt nem valósított meg. A fentiekből következően, a támadott határozatokat a Be.427.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megváltoztatva, a terhelteket az ellenük, mint társtettesek ellen a Btk.170.§-ának (1) bekezdésében meghatározott, de a (2) bekezdés szerint minősülő súlyos testi sértés büntettének a Btk.16.§-a szerinti kísérlete miatt emelt vád alól a Be.6.§-a (3) bekezdésének a) pontja, és 331.§-ának (1) bekezdése alapján felmentette.

A felmentésre tekintettel az alapügyben felmerült bűnügyi költséget a Be.339.§-ának (1) bekezdése alapján az állam viseli. A terheltek által esetlegesen befizetett bűnügyi költséget részükre törvényes kamataival együtt vissza kell téríteni (Be.585.§-ának (1) bekezdése).

A felmentett terhelteket a Be.339.§-a (3) bekezdésének megfelelően az állam részéről - külön jogszabályban meghatározott mértékben -

költség-megtérítés illeti meg. Erről jelen eljárásban a Legfelsőbb Bíróság megfelelő adatok hiányában nem határozott.

A felülvizsgálati eljárás során kirendelt védői díjként felmerült bűnügyi költség a Be.429.§-a (1) bekezdése alapján az államot terheli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye (Be.4.§-ának (3) bekezdése, és 416.§-a (4) bekezdésének b) pontja).

A Legfelsőbb Bíróság ítélete a Be.420.§-ának (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2009. április 28.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter s.k. előadó bíró, Dr. Mészár Róza s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnok

AIné